

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ

**ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ 1991–
2022 РР. У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики викладання
історії
Протокол № 12 від 29 червня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<u>Висвітлення проблематики української культури 1991–2022 рр. у шкільній освіті</u>
Викладач (-і)	Єгрешій Олег Ігорович
Контактний телефон викладача	0677383657
Е-mail викладача	ludyna@ukr.net
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предмет</u> вивчення навчальної дисципліни. Знання з дисципліни знадобляться студентам для формування у майбутньому системи життєвих цінностей учням-старшокласникам. Засвоєння освітньої програми полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців, які здатні вирішувати стандартні і нестандартні комплексні задачі у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, формувати загальні, спеціальні, професійні компетентності, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета</u> вивчення навчальної дисципліни вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) комплекс знань, вмінь та навичок з предмету</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із історією української культури із часу набуття Україною державності, 1991 р., і до сьогодення; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії української культури; акцентувати на загрозах, що постають нині перед українським і світовим суспільствами; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблем. Одним із головних завдань курсу є формування в студентів зазначеної спеціальності культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації. Ставимо також за мету сприяти практичній реалізації набутих знань у вигляді підготовки уроків історії.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ПРН 5. Знати теоретичні і практичні основи методики викладання історії, орієнтуватися на їх сучасні досягнення.</p> <p>ПРН 6. Самостійно організовувати освітній процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, а також з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності всіх учасників</p>	

освітнього процесу, вибираючи продуктивні методи, прийоми, форми та засоби навчання.

ПРН 7. Знати і застосовувати ефективні види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів в освітньому процесі.

ПРН 11. Використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси і вміти впроваджувати ІКТ в освітній процес.

ПРН 12. Здійснювати планування, організацію та реалізацію сучасних інноваційних технологій навчання історії і правознавства на основі особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів.

ПРН 15. Організувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, яка ґрунтується на здобутих знаннях, демократичних і гуманістичних цінностях.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом.

ФК 5. Здатність володіти системою знань із методики викладання історії і дисципліни «Громадянська освіта», знати зміст навчальних програм та підручників, засоби, методи та основні прийоми навчання, способи перевірки знань та умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень, форми позакласної та позашкільної роботи та ін.

ФК 6. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

ФК 8. Здатність визначати мету та завдання шкільних курсів історії і предмету «Громадянська освіта», аналізувати навчальну програму та навчально-методичну літературу, складати плани-конспекти уроків, визначати тип та форму уроку, враховувати пізнавальні можливості учнів та ін.

ФК 9. Здатність самостійно організувати навчально-виховний процес, добирати ефективні методи, прийоми, форми і засоби навчання, спрямовані на розвиток вікових та індивідуальних особливостей учнів, а також дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності всіх учасників освітнього процесу.

ФК 10. Здатність застосовувати інтерактивні методи і сучасні освітні технології навчання.

ФК 12. Здатність оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	6 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	4 год.
самостійна робота	80 год.

Ознаки навчальної дисципліни:

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта (Історія)	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Особливості цивілізаційного і культурологічного процесу кінця ХХ ст. – ХХІ ст. Способи адаптації культурологічних знань до Нової української школи	2		10
Тема 2. Характерні ознаки становища України як державного утворення 1991–2022 р. Особливості періодизації історії України. Кристалізація періодизації історії української культури новітньої доби	2		10
Тема 3. Розвиток освіти і науки доби національної державності 1991–2022 рр.	2	2	10
Тема 4. Розвиток літератури доби національної державності 1991–2022 рр.		2	10
Тема 5. Розвиток архітектури і скульптури доби національної державності 1991–2022 рр.			10
Тема 6. Розвиток вітчизняної музичної культури національної державності 1991–2022 рр.			10
Тема 7. Розвиток вітчизняного кіномистецтва доби національної державності 1991–2022 рр. Український театр доби національної державності			10
Тема 8. Розвиток вітчизняного образотворчого мистецтва доби національної державності 1991–2022 рр.			10
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Види навчальної роботи: <i>Семінарське заняття</i> (Максимальна кількість балів – 20 б.). <i>Індивідуальне завдання</i> (Максимальна кількість балів – 20 б.). <i>Модульна контрольна</i> (Максимальна кількість балів – 10 б.). <i>Залікове підсумкове тестування</i> (Максимальна кількість балів – 50 б.).		
<i>Семінарські заняття</i>	<i>Семінарські заняття.</i> Виступи на семінарських заняттях оцінюються: а) послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом (глосарієм) з історії української культури, уміння творчо розв'язувати завдання – 5 балів ("відмінно" за національною шкалою); б) послідовний виклад матеріалу, знання фактичного матеріалу, навички структурних характеристик, володіння категоріальним апаратом, допускається 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу – 4 бали ("добре" за національною шкалою), в) зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, студент частково володіє знаннями фактичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення – 3 бали ("задовільно" за національною шкалою). Незнання фактичного матеріалу оцінюється на оцінку «2». Доповнення та участь у дискусії на семінарському занятті оцінюється у «в» – виступ. Максимальна кількість балів, які		

	можна отримати в ході семінарських занять – 20.
<i>Індивідуальні завдання</i>	<i>Індивідуальні завдання</i> (написання реферату на краєзнавчу тематику – історико-культурні локації своєї малої батьківщини). Індивідуальні науково-дослідні завдання оцінюються максимально у <i>10 балів</i> . Суттєве, стисле і водночас повне розкриття питання з використанням набутих вітчизняної історіографії, охайне виконання роботи оцінюється у <i>9-10 балів</i> . Неповне розкриття питання, покликане лише на декілька першоджерел, охайне виконання роботи – <i>7-8 балів</i> . Часткове розкриття питання, приблизне знання проблеми, неохайне виконання роботи оцінюється на <i>6-5 балів</i> . Нерозкриття завдання виражається у виставленні негативної оцінки – <i>2-4 бали</i> . Індивідуальне завдання повинно бути оформлене у паперовому вигляді та з додатком (у разі потреби) електронної версії і надана на перевірку викладачеві до встановленого плану терміну.
<i>Модульна контрольна робота</i>	Модульна контрольна робота проводиться з метою діагностики цілей навчання за графіком встановленим деканатом, на підставі пропозицій кафедри історії України і методики викладання історії. Модульна контрольна робота оцінюється максимально у <i>10 балів</i> . <i>10-9 балів</i> – знання і розуміння програмного матеріалу з історії української культури в повному обсязі; послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий, бездоганий виклад матеріалу. Правильне, охайне оформлення письмових робіт з використанням таблиць, схем, витягів з документів тощо. <i>8-7 балів</i> – знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в цілому правильне; послідовний, логічний, безпомилковий виклад матеріалу; усвідомлення основних зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення закономірностей та характеристика інших зв'язків в історичному процесі. <i>6-5 балів</i> – знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу з предмету в обсязі, який дозволяє поставити задовільну оцінку; водночас спрощений виклад матеріалу; усвідомлення лише окремих зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення основних закономірностей та характеристика основних зв'язків в історичному процесі; <i>2-4 бали</i> – поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати відповідний програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; неохайне оформлення письмових робіт.
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Зазначити:</i> <i>форму контролю (залік);</i> <i>форму здачі (письмова у тестовій формі)</i>
<i>Умови допуску до підсумкового контролю</i>	<i>Студент набирає мінімум 25 балів (семінарські заняття, індивідуальне завдання, модульна контрольна робота)</i>
7. Політика навчальної дисципліни	
<i>Пропуски занять (відпрацювання):</i> Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатським національним університетом ім. Василя Стефаника». Ознайомитися з	

положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>
Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну: У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

8. Рекомендована література

1. Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О. Рафальський, М. Юрій. К.: ІІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. 496 с.
2. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.
3. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г. Передерій, О.В. Тевікова, А.В. Нарядко; за ред. І.Г. Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
4. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
5. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. Херсон, 2014. 85 с.
6. Архітектура Львова / Уклад. С. П. Костюк – К., 1988.
7. Білецький П. О. Українське мистецтво другої половини Х VII – Х VIII століть. – К., 1981.
8. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. К., 1996.
9. Анісов В., Серeda Є. Від підмайстра до академіка: нарис про Шевченка -художника. К., 1967.
10. Брижицька С. «Я не самотній...». Національне самоствердження Тараса Шевченка та його вплив на становлення національної ідентичності українців (друга чверть XIX – середина 20-х років XX ст.). Черкаси, 2006.
11. Культурологія: історія і теорія світової культури XX століття: Навч. посіб. / Під ред. Л.І.Кормича, В.В.Багацького. – Х., 2003.
12. Литвин В. Україна на межі тисячоліть (1991 – 2000 рр.). К., 2000. (Україна крізь віки).
13. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. К., 1997.
14. Пашук А.І. Українська церква і незалежність України. Л., 2003.
15. Римаренко Ю.І. Національний розвій України: проблеми і перспективи. – К., 1995.

Викладач *Доцент кафедри історії України і методики викладання історії*
Єгрешій О.І.